

“Alles ziet er anders uit als de zon schijnt”

Voorzitter,

Allereerst dank voor iedereen die meegewerkt heeft aan de totstandkoming van deze begroting.

“CDA-fractie ziet de eerste lichtstralen” dat was onze titel bij de algemene beschouwingen van de perspectiefnota 2022-2025, dit naar aanleiding van de positieve bijdrage uit het gemeentefonds (meicirculaire).

De lobby richting onze landelijke partij heeft mede bijgedragen aan een positieve bijdrage in september (septembercirculaire). Deze geeft ons de extra ruimte voor belangrijke en mooie investeringen in de toekomst waar we op gehoopt hadden, de zon schijnt!

De CDA-fractie wil deze lijn, het vertrouwen vanuit onze christelijke identiteit voortzetten.

Bij het bespreken van de 2^e bestuursrapportage refereerden wij er al aan. We zitten in een bijzondere periode, waar het lastig besturen is. We hebben te maken met veel onzekerheden, de gevolgen van Covid-19 en een Rijksoverheid die nog middenin het formatieproces zit. Dat we nu twee meevallende circulaire hebben gehad, geeft helaas nog geen garantie voor de komende jaren!

Dit vraagt van ons om de juiste keuzes te maken, waarbij we rekening moeten blijven houden met mindere tijden!

Door het degelijk gevoerde financiële beleid in het verleden en de meevallende bijdrages uit het gemeentefonds staan we er nu goed voor. Er zit ruimte in de begroting en ons weerstandsvermogen is uitmuntend te noemen. Dit betekent dat we deze raadsperiode positief kunnen afsluiten en met een goed gevoel kunnen overdragen aan de nieuwe raad. Dit alles past bij een goed rentmeesterschap, zoals u dat van het CDA gewend bent.

Dit positieve gevoel wordt nogal overschaduwd door bezuinigen die we in het verleden hebben moeten doorvoeren. Toen konden we niet overzien waar we nu staan. De CDA-fractie heeft deze eerder genomen besluiten opnieuw beoordeeld en afgewogen met alle inzichten die we nu weten.

We zijn vorig jaar akkoord gegaan met een taakstelling voor de bibliotheek en het herijken van het welzijnsbeleid met de motivatie dat met het efficiënter inrichten van het voorveld (de eerste lijn) een kostenbesparing kon worden gerealiseerd. Echter, in gesprekken hebben wij ervaren dat dit minder makkelijk gaat dan bedacht en dat er mogelijk knelpunten gaan ontstaan. Graag horen wij van het college wat hun bevindingen zijn op dit moment? (#1) De CDA-fractie is van mening dat de bibliotheek en het welzijnswerk in de vijf kernen voldoende ruimte moet hebben om hun taken - vooral in preventieve zin - goed uit te kunnen voeren. Natuurlijk moet er ingezet worden op samenwerking, synergie en efficiëntie, maar daar moet wel de tijd voor zijn. Wij stellen voor om deze bezuiniging nu terug te draaien, in gesprek te gaan waar de pijnpunten zitten en hierover nieuwe afspraken te maken. (#1)

Bij het besluit om het Servicepunt in Lemelerveld te sluiten is de voorwaarde gesteld van een goed werkend Infopunt. Nu de aankondiging van de sluiting een feit is, willen we graag horen wat nu de ervaringen zijn met de Infopunten?. Wij denken dan aan: - de waardering van inwoners, - het aantal bezoeken, - de bezetting en de kennis van de bemensing. Wij ontvangen namelijk geluiden, dat de bibliotheek steeds minder bemest is om de kosten te drukken. Wordt hier met het opstellen van het nieuwe preventiebeleid dan ook rekening mee gehouden? - En wat betekent dit voor de bemensing van de Infopunten? – een vrijwilliger kun je namelijk maar 1x inzetten? (#2)

Afgelopen jaren hebben we ervaren wat de opwarming van de aarde teweeg brengt, denk aan de hevige regenval binnen de gemeente Dalfsen op 4 juli. We zagen toen dat het water op andere plekken zorgde voor overlast dan we destijds in beeld kregen bij de stresstest (voor de kadernota klimaatadaptatie). We gaan later deze maand hierover ook nog spreken in het kader van het gemeentelijk rioleringsplan. Dit gaat dan met name over de kernen. Maar.. in het buitengebied hebben we ook te kampen gehad met forse wateroverlast. In 2019 hebben we bezuinigd op het onderhoud van watergangen door de frequentie van het onderhoud te verlagen van elk jaar naar 1 x per 2 jaar. Heeft deze aangepaste werkwijze geleid tot meer wateroverlast? – omdat de sloten onvoldoende waren onderhouden? (#3)(#2)

Juiste keuzes en ambities voor de toekomst!

We staan als gemeente voor grote opgaves: - wonen, - de energie- en warmtetransitie, - het behouden en versterken van onze voorzieningen en woonomgeving en niet te vergeten maar vooral het welzijn van onze inwoners! Hierop wil de CDA-fractie vol inzetten, om de warmte én de positieve energie die de zon uitstraalt te doen toekomen aan onze inwoners.

Wij willen daarom blijven investeren in zaken die voor onze inwoners van belang zijn:

- Woningbouw, één van de grootste opgaves op dit moment, betaalbare/duurzame woningen voor onze jeugd en senioren. We moeten versneld bouwen, vandaar ook onze raadsragen over flexibele woonruimtes (tiny houses). We willen blijven inzetten op projecten als CPO (collectief particulier opdrachtgeversschap) of andere mogelijkheden om betaalbare woningen te bouwen voor onze eigen inwoners. Wij denken dan ook aan onze kleine kernen, om de leefbaarheid te behouden en te versterken. De Provincie Gelderland wil grond onder woningen kopen, waardoor de bouwer alleen de woningbouw hoeft te bekostigen. De grond wordt dan via een erfpachtconstructie beschikbaar gesteld. De CDA-fractie ziet hier mogelijkheden en ziet graag de mogelijkheden onderzocht. (#4)
- Samen met onze inwoners blijven inzetten op het verduurzamen van onze gemeente. We zien dan ook uit naar de verdere uitwerking van ons lokaal energiebedrijf. We hoeven niet voorop te lopen, maar we moeten onze kansen die voorbij komen wel pakken en middelen beschikbaar stellen voor de energietransitie. De CDA-fractie staat voor meer zon op dak en minder op landbouwgrond. Om de aanschaf te stimuleren voor minder draagkrachtigen zien wij bij andere gemeenten dat zij leningen verstrekken, wij missen in Dalfsen de duurzaamheidslening voor de aanschaf van alleen zonnepanelen. Wij denken dan ook aan de stijgende kosten voor levensonderhoud, onder meer door toenemende energieprijzen. Dit raakt een groot deel van de burgers. Als de motie gerichte energiecompensatie van CDA en D66 het landelijk niet haalt, zal het plaatsen van zonnepanelen extra interessant zijn. Ziet het college alsnog mogelijkheden voor een duurzaamheidslening voor alleen zonnepanelen? (#5)
- Bij verduurzamen denken we ook aan onze fietssnelwegen, dit om het woon-werkverkeer te stimuleren om de fiets te pakken. Wij willen dan ook inzetten op brede fietspaden vanuit alle kernen richting de omliggende plaatsen. Gericht op woon-werkverkeer en fietsverkeer naar de scholen.
- Over het stimuleren van bedrijvigheid en het aantrekkelijk houden van bestaande bedrijventerreinen het volgende. In de begroting lezen we de verwachting dat de behoefte aanhoudt, maar hoe zien we dit dan in het dorp Dalfsen? - en Nieuwleusen? (#6) En als we het dan over uitbreiding hebben, hoe zien wij dan de verkeersontsluiting(en)? Komt er dan bijvoorbeeld een tweede aansluiting bij de Grift? (#7)

Gaan we dit alles terugvinden in de nog op te stellen nota Economische Beleid met een uitvoeringsagenda, die we al jaren op de planning hebben staan? (#8)

- We zien uit naar het Integraal Huisvestingsplan van onze scholen. Goed onderwijs is belangrijk voor het welzijn en de toekomst van onze jeugd. We horen steeds meer de wens van onze inwoners om jeugd die naar het Agnieten College in Nieuwleusen gaat, de schoolperiode daar af te laten maken en niet na 3 schooljaren (havo/vwo) alsnog naar Zwolle of elders moeten. Wij verzoeken het college te onderzoeken of dit tot de mogelijkheden behoort? - naast de gewenste uitbreiding in verband met groei van genoemde school? (#9)
- Bij het onderdeel recreatie en toerisme, waar de afgelopen periode mede als gevolg van de Coronapandemie niet veel aandacht voor is geweest, lezen we veel over acties met betrekking tot het Vechtdal en Ruimte voor de Vecht. We vragen het college expliciet om hierin Nieuwleusen en Lemelerveld niet te vergeten en horen graag hoe het college denkt deze kernen te betrekken? (#10)
- De investeringen bestemd voor personele knelpunten gaat om grote bedragen. We zien en ervaren ook dat het piept en kraakt. Wij kunnen deze investeringen dan ook ondersteunen, ten behoeve van onze inwoners. Onze ambities zijn hoog, daar hoort ook de benodigde menskracht bij. Wij gaan er dan ook van uit dat deze investeringen ervoor zorgen dat de bezetting op orde komt, zodat verzoeken van onze inwoners sneller opgepakt kunnen worden en we samen onze plannen voor de inwoners sneller kunnen verwezenlijken. Daarnaast raakt ook ons de krapte op de arbeidsmarkt en willen we investeren in een nieuwe manier van werken gericht, op de verbinding met de samenleving. Daar zijn nu eenmaal middelen voor nodig.
- Later deze maand gaan we hier in gesprek over de openbare ruimte. Hoe we deze willen inrichten, gaan onderhouden en hoe we onze burgers hierbij gaan betrekken. De laatste 2 jaar hebben we bezuinigd op de speelvoorzieningen in de wijken. De CDA-fractie is van mening dat we buitenspelen, bewegen en sporten moeten blijven stimuleren: dit is gezond voor lichaam en geest! Bij de behandeling van deze beleidsnota komen we dan ook terug op de speel- en ontmoetingsvoorzieningen en het onderhoud van de wandelgebieden.
- Afgelopen jaren hebben we vaker gediscussieerd over de hondenbelasting, er was toen gezien de tekorten geen ruimte om deze af te schaffen. Ook in de Tweede Kamer is er nu een meerderheid voor afschaffing. We weten nog niet of er een overgangsregeling komt. Daarom willen wij dit nog even afwachten, want het zou jammer zijn als wij een bijdrage van het Rijk hierin mislopen. Maar laat duidelijk zijn de CDA-fractie is voornemens deze af te schaffen nu er ruimte zit in de begroting. (#3)
- De Provincie is nog steeds bezig met het aanpassen van de provinciale wegen in en om onze gemeente, wij denken dan aan de N348, N340 en de N377. Voor de N377 komt er nog een aangepast voorstel waar onze fractie flink voor heeft gelobbyd bij de Provincie. Zoals het lijkt komt er een eindresultaat dat verkeersveilig is en aansluit bij de wensen van aanwonenden.

Deze aanpassingen hebben gevolgen voor ons onderliggend wegennet. De CDA-fractie is van mening, dat we oog moeten houden en (daar waar mogelijk) moeten bijsturen op de veiligheid en de overlast die deze aanpassingen teweegbrengen. We hebben hier onlangs ook al vragen over gesteld over de veiligheid op de zuidelijke parallelweg van de N340.

- Bij de Perspectiefnota 2023 worden we geïnformeerd waarom de gevraagde taakstelling bij Jeugdzorg niet kunnen waarmaken. Naast het niet waarmaken van de taakstelling, wordt er een buffer voorgesteld om fluctuaties op te vangen. Wij wachten deze informatie bij de Perspectiefnota af en zullen de ontwikkelingen kritisch blijven volgen.

Verder zijn we blij met de Notitie "Mogelijke inzet (bestemmings)reserves voor grote projecten". Dit naar aanleiding van ons voorstel bij de Perspectiefnota. Het is fijn dat u aangeeft dat er mogelijkheden zijn om van de forse algemene reserve (een deel van) de algemene reserve (ARVB) in te zetten als dekking voor een aantal grote projecten. Dit schept naast de ruimte in de begroting, meer mogelijkheden om middelen in te zetten voor grote, belangrijke geldvragers (onderwijs, sport).

Voorzitter, ik kom tot een afronding. De laatste begroting voor deze raadsperiode, een bijzondere periode als gevolg van de Covid-19 pandemie. Maar ook een periode waar we positief op terug kunnen kijken. Waar we als CDA-fractie toch mooie dingen hebben kunnen realiseren voor onze inwoners. Wij denken dan onder andere aan het behouden van de jeugdsportsubsidie, het verruimen van het kampeerbeleid, de eerste kinderburgermeester, de verzilverlening, de windmolens t/m 25 meter hoogte op boerenerven en het hybride voetbalveld in Hoonhorst.

Dit alles voor onze inwoners, ons welzijn, en om fijn te wonen en te werken!

“Dat de zon maar veel mag schijnen”

CDA-fractie Dalfsen

(Betsy Ramerman, Roel Kouwen, Wim Massier, Bert Ruitenbergh en Janine Schiphorst-Kijk in de Vegte)